

НЕМОЌТА НА АНТИКОРУПЦИСКАТА КОМИСИЈА

ПОРАНЕШНАТА
ПРЕТСЕДАТЕЛКА СЛАЃАНА
ТАСЕВА (ГОРЕ)

МИНИСТЕРСТВОТО ЗА ФИНАНСИИ
НЕ ГИ ПРОВЕРИЛО КОНТАТА НА
ФУНКЦИОНЕРИТЕ (СРЕДИНА)

ЕДИНСТВЕНА ПОБЕДА НА
КОМИСИЈАТА Е СМЕНУВАЊЕТО
НА РУБИНЧО ЗАРЕВСКИ (ДОЛУ)

■ Пишува: **Кокан СТОЈЧЕВ**

Отчетот на Државната комисија за спречување на корупцијата премногу содржи констатации, а дури премалку самокритика која еднав може да се препознае и забележи во неколкуте испишани реда. Слабите резултати Комисијата ги лоцира во затвореноста на државните институции, тврдини што најмногу подлежат на митото и на корупцијата. Слична состојба владее и во судовите коишто покажаа дека се тромави во решавањето на покренатите судски спорови.

Затоа корупцијата не е ниту начната, а и натаму расте како квасец. Со декларативни бомби не се

уриваат столбовите на корумпираниот систем, туку им се долеа гориво. Одбраната (про)форма за борба против метастазираниот проблем во Република Македонија има низа слабости, како од кадровската екипираност така и од законската регулатива. Извештајот, кој е производ од едногодишната работа на Комисијата, покажа дека корупцијата длабоко е влезена и инсталирана во сите пори на општеството и затоа нема инвестиции и економски подем.

Во моментот државата само на зборови се бори против неа и не презема некои поконкретни мерки, бидејќи всушност и не сака да ги покренува своите инструменти за елиминирање на болеста. Во овој миг полицијата не тренира строгост, седи со скрстени раце, а јавното обвинителство одамна го загуби компасот. Лавиринтот е создаден.

СУДИР НА ИНТЕРЕСИ

Во општото сивило на беззаконие се вклопи и Комисијата која не успеа да се снајде, да се избори и да се

заложи своите иницијативи барем да имаат по некој судски епилог - завршница. Оттаму се чувствува големото незадоволство од нејзиното работење кое одамна требаше да ги мине породилните маки. Новата персонална ротација на претседателската фотелја нема многу да промени во работењето на Комисијата, бидејќи уште од самиот почеток го наметнува прашањето за судирот на интереси, еден од основните законски принципи за што всушност беше оформена оваа институција. Имено, новиот претседател, адвокатот Јован Трпеновски, има своја канцеларија, а бидејќи сите членови на оваа институција постојано дробат дека работат на "волонтерска" основа, секогаш во преден план ќе ги имаат егзистенцијалните над општествените и државните интереси.

Во прилог на ова не може да се заборава и некогашната "инволвираност" на адвокатот Трпеновски во политичката коњукура на власта. Затоа персоналниот интерес секогаш ќе фрла сенка врз работењето на Државната комисија за спречување на корупцијата.

Мандат на адвокатот Трпеновски ќе трае исто како и на досегашната претседателка Слаѓана Тасева, една година, а на членовите на Комисијата - четири години. Трпеновски, по својата инаугурација изјави дека ќе работи објективно и дека, ако има интервенции врз основа на некои предмети, веднаш ќе ја запознаат јавноста за тој притисок или влијание. - "Може ќе ми припишете некоја субјективност, но јас ќе работам онака како што е пропишано според законот",

НА САМИОТ ПО

изјави новиот претседател на Антикорупциската комисија. На новинарско прашање дали Трпеновски, кој врши паралелна функција адвокат, ќе може да постигне да ги врши двете функции навремено и објективно, тој одговори дека неговата основна професија адвокатурата "за нијанса ќе биде намалена". Трпеновски ова го потенцираше со цел да биде убедлив, објаснувајќи дека во неговата канцеларија работат шест вработени, од кои тројца се адвокати. На прашањето дали сега како претседател би прифатил да брани некој случај од типот на "Верушевски", како што го бранеше пред една година, тој рече дека по професија е кривичар и дека "доколку не дојде до судир со неговиот интегритет, би бранел секого".

БЕЗ КОМУНИКАЦИЈА

Кормиларот на бродот, Слаѓана Тасева, е сменет по принципот на ротација. Но, дали нејзината работа беше успешна? Дали продуктот (Извештајот) е дело на стручноста или на колективната пресија, општата апатијата и индолентноста кон претставките на граѓаните!?

"Немаме право да кажеме дека сме завршиле со нашата работа. Напротив, имаме уште многу за одработување", оценува Тасева, по презентацијата на Годишниот извештај за работата на Антикорупциската комисија.

Таа додаде дека најмногу реакциинадевијантни појави дошле од институциите и од јавноста и оцени дека најпогодени сегменти со корупција се оние места каде што се одлучува со диск-

рециони права и каде што се донесуваат одлуки. Во Извештајот се наведува дека вкупно се доставени 2.742 анкетни листови со податоци за имотот на избраните и именуваните функционери и членовите на нивните потесни семејства. Од нив до надлежните судови Комисијата поднела барање за поведување прекршочна постапка против 78 лица кои не доставиле

Народниот правобранител, омбудсманот, Бранко Наумовски, кој има слична функција како и Антикорупциската комисија, вели дека и кај него пристигаат претставки на граѓани од областа на работните односи, проблеми со денационализацијата, односот на државните институции кон нивните предмети итн. Тој вели дека за разлика од 2002 година, кога пристигнаа 1.800 жалби, во минатата 2003 година, работата е зголемена за 50 отсто, односно пристигнале над 2.500 претставки од граѓани. Наумовски вели дека проблемот е во тоа што кога иницираме постапки против лица или државни институции, јавното обвинителство ненавремено реагира или нема доволно докази за да поведе соодветни судски постапки.

анкетни листови, а од нив пет се решени. Во текот на едногодишниот период до Антикорупциската комисија се доставени вкупно 603 претставки од граѓани, од кои 170 се однесуваат на работата на државните органи, 97 се однесуваат на постапките за приватизација, 96 претставки се во врска со работата на судството, 89 се однесуваат на работата на јавните претпријатија, здравството и образованието, 54 се различни укажувања за девијантни појави во претпријатијата, 32 за неправилности во стечајна постапка и 65 други предмети. Покрај претставките, Државната антикорупциска комисија, во 15 случаи повела постапка по сопствена иницијатива.

Одвкупнодоставените, Комисијата постапувала по вкупно 427 или 70,8 проценти од претставките, од коишто целосно се решени 129, или 30 отсто.

Ова доволно говори дека проблемот со корупцијата е комплексен и сериозно сложен. Тој не може да биде веднаш уништен, но може да биде прекинат ако соодветно му се пристапи. Но, уште во почетокот се

за јавни приходи итн.

Впрочем, ваквата оценка ја констатира и Комисијата. Таа наведува дека соработката со дел од државните органи, како што се Министерството за финансии и Министерството за транспорт и врски, е незадоволителна. Тоа произлегува од фактот којшто говори дека поради недоволната комуникација со министерот за финансии во текот на изминатата година не бил воспоставен ефикасен систем за проверка на анкетните листови за пријавување на имотната состојба на избраните и именуваните функционери за што законска обврска има Управата за јавни приходи. Оваа акција беше помпезно најавувана во сите медиуми, но потоа спласна. Никој до сега нема добиено одговор дали некој ги проверил контата на избраните функционери пред да стапат на функцијата, а патем дел од нив веќе се заменети поради непотизам или неработење.

Што се постигна со нивното заминување? Ништо. Никој по нивното заминување повторно не ги провери домашните сметки. За ваквата ситуација дел од вината ја сноси и самата Комисија која треба да биде поупорна и поангажирана во комуникацијата со власта за која констатира дека е затворена и навреме не ги решава предметите со граѓаните, како на пример во случаите со денационализацијата на имотите и на објектите.

Затоа не може да се претстави како успех ако се констатира корупција при продажбата на рафинеријата "ОКТА", или при приватизациониот процес во "ФЕР-ШПЕД". Или најголемиот успех на Антикорупциската комисија да е сменувањето на поранешниот директор на Фондот за здравство, Рубинчо Заревски, кој беше сменет поради непотизам. Тоа се факти за пораз, а не за успешна борба против корупцијата.

ЧЕТОК - ПОРАЗ